Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3254

[Total No. of Pages : 4

[4903]Ext.-107
M.A. (Part - I) (External)
POLITICS
PO-03 : India's Foreign Policy
PO-07 : Human Rights
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Maximum Marks : 100*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following **[20]**

a) Discuss the various determinants of foreign policy of India.

b) Discuss Challenge before security of India.

Q2) Answer any one of the following **[20]**

a) Discuss various challenges before India's foreign policy

b) Discuss India's initiative in global politics with special reference to economic interest.

Q3) Answer any one of the following **[20]**

a) Define Human Rights and evaluate human rights in India.

b) Define 'Rehabilitation' Explain the right of displaced with examples.

Q4) Answer any one of the following **[20]**

a) Discuss world wide challenges to Human rights.

b) Discuss the origin, functions and Limitations of the National Human Rights Commission.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four) **[20]**

a) Panch Sheel Principles

b) Diego Gorcia

c) Right to education

d) Anti-poverty rights

e) Nuclear threats

f) Dalit Movement in India

////

Total No. of Questions : 5]

P3254

[4903]Ext.-107

M.A. (Part - I) (External)

POLITICS

PO-03 : India's Foreign Policy

PO-07 : Human Rights

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[20]**

अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणाच्या विविध निर्धारक घटकांची चर्चा करा.

ब) भारताच्या सुरक्षिततेपुढील आव्हानांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[20]**

अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणापुढील विविध आव्हानांची चर्चा करा.

ब) आर्थिक हितसंबंधाच्या विशेष संदर्भात भारताच्या जागतिक राजकारणातील सहभागाची चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[20]**

अ) मानवी हक्काची व्याख्या द्या. भारतातील मानवी हक्कांचे मूल्यमापन करा.

ब) पुनर्वसनाची व्याख्या करा. विस्थापितांचे हक्क उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. **[20]**

अ) मानवी हक्कापुढील जागतिक आव्हानांची चर्चा करा.

ब) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचा उगम, कार्ये व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा.(कोणत्याही चार) **[20]**

अ) पंचशील तत्त्व

ब) दिएगो गार्शिया

क) शिक्षणाचा हक्क

ड) गरिबीविरोधी हक्क

इ) आण्विक धोके

फ) भारतातील दलित चळवळ

////